

Emilia Brzozowska-Szczecina
Justyna Radziszewska
Biblioteka Politechniki Białostockiej

U progu kariery... Co czytają młodzi naukowcy? Badania ankietowe na Politechnice Białostockiej

Streszczenie: Artykuł przedstawia analizę wyników ankiety dotyczącej czytelnictwa lektur pozazawodowych wśród młodych pracowników naukowych i doktorantów z Politechniki Białostockiej. Badania zostały przeprowadzone w kwietniu 2011 r.

Słowa kluczowe: czytelnictwo, zainteresowania pozazawodowe, ankieta, badania, Internet

Wstęp

Badania czytelnictwa, przeprowadzone w 2010 r. przez Instytut Książki i Czytelnictwa, ujawniły alarmująco niski procent regularnie czytających Polaków. Ponad połowa obywateli nie zajrzała w roku 2010 do żadnej książki. Autorzy tychże badań, obserwując malejący procent czytających osób, postanowili obniżyć poprzeczkę, pytając o przeczytanie tekstu dłuższego niż trzy strony maszynopisu w ciągu ostatniego roku. Nawet to pytanie spotkało się z odpowiedzią odmowną ze strony 46% ankietowanych. Stawia to Polskę na szarym końcu czytelnictwa w Europie. Dla porównania czytanie książek w Czechach i Francji deklaruje odpowiednio 83% i 69% obywateli¹.

Podobnie jak w poprzednich latach najczęściej czytają uczniowie i studenci (19% czyta siedem i więcej książek w ciągu roku, 49% czyta od jednej do sześciu książek rocznie), może to jednak wynikać z obowiązku szkolnego². Drugą grupą, która deklaruje częste sięganie po lekturę, są kierownicy i specjaliści (19% czyta siedem i więcej książek w ciągu roku, 45% czyta od jednej do sześciu książek rocznie)³. Również w poprzednich latach byli oni, tuż za studentami, najczęściej czytającą grupą. Pod względem wykształcenia najczęściej czytają osoby z wyższym wykształceniem — 52% czyta od jednej do sześciu książek rocznie, a 23% czyta siedem i więcej książek rocznie, analogicznie było również we wcześniejszych latach⁴.

Badania — założenia i metodologia

Dobrze wykształcone osoby czytają zatem najczęściej. Autorki niniejszego artykułu postanowiły zbadać czytelnictwo tej grupy osób, znacznie zawężając jednak grono

¹ *Z czytelnictwem nadal źle* [on-line]. Warszawa: Biblioteka Narodowa [Dostęp 21.04.2011]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.bn.org.pl/aktualnosci/230-z-czytelnictwem-nadal-zle---raport-z-badan-biblioteki-narodowej.html>.

² STRAUS, G., WOLFF, K., WIERNY S. *Czytanie, kupowanie, surfowanie. Społeczny zasięg książki w 2006 roku*. Warszawa: Biblioteka Narodowa 2008, s. 11.

³ *Z czytelnictwem nadal źle...*, dz.cyt. [Dostęp 05.05.2011].

⁴ STRAUS, G., WOLFF, K., WIERNY S., dz.cyt., s. 11.

badanych. Ankietowanymi stali się przedstawiciele młodej inteligencji technicznej — pracownicy i doktoranci Politechniki Białostockiej. W przeciwieństwie do naukowców, zajmujących się typowo humanistycznymi dyscyplinami, lektury pracowników politechniki są pod względem tematycznym zupełnie oderwane od publikacji czytanych w celach zawodowych. Głównym celem było zatem poznanie preferencji czytelniczych kadry naukowej, skupionej wokół uczelni, z pominięciem lektur związanych z zawodem. Badaniami objęto wyłącznie osoby do 35 roku życia⁵, ponieważ drugim celem było zbadanie motywacji czytelniczej młodych naukowców, stojących u progu kariery naukowej i tym samym mocno zaangażowanych w pracę naukową. Wśród jedenastu pytań znalazło się osiem pytań zamkniętych oraz trzy otwarte, w których zadaniem respondentów było wskazanie kolejno: ulubionych lektur, tytułów czasopism i witryn internetowych. W ankiecie umieszczono również pięć pytań wielokrotnego wyboru. Ankietowani mogli wskazać kilka z wymienionych typów literatury, cele czytania w wolnym czasie, a także ulubione rodzaje literatury i formy spędzania wolnego czasu, co w pewien sposób pozwoliło przybliżyć zainteresowania młodej inteligencji technicznej. Pozostałe pytania dotyczyły konkretnych odpowiedzi na pytanie dotyczące liczby przeczytanych książek, przeczytania w ciągu ostatniego miesiąca tekstu dłuższego niż trzy strony maszynopisu oraz wpływu czytania w wolnych chwilach na pracę zawodową. Odpowiedzi na pytania ankietowe zostaną omówione w dalszej części artykułu.

Charakterystyka badanej grupy

W badaniu przeprowadzonym w kwietniu 2011 r. wzięło udział łącznie 50 pracowników naukowych Politechniki Białostockiej z Wydziałów Mechanicznego, Elektrycznego oraz Budownictwa i Inżynierii Środowiska. Profil ankietowanych z uwzględnieniem kryterium płci, wieku oraz tytułu naukowego ukazuje tabela 1. Pracownikami wymienionych wydziałów są w większości mężczyźni. Odzwierciedla to proporcja ankietowanych osób, gdzie aż 72% badanych stanowią mężczyźni. Ponad połowa badanych nie ukończyła jeszcze 30 roku życia. Co trzeci ankietowany ma tytuł doktora.

Tab. 1. Profil ankietowanych z uwzględnieniem kryterium płci, wieku i tytułu naukowego

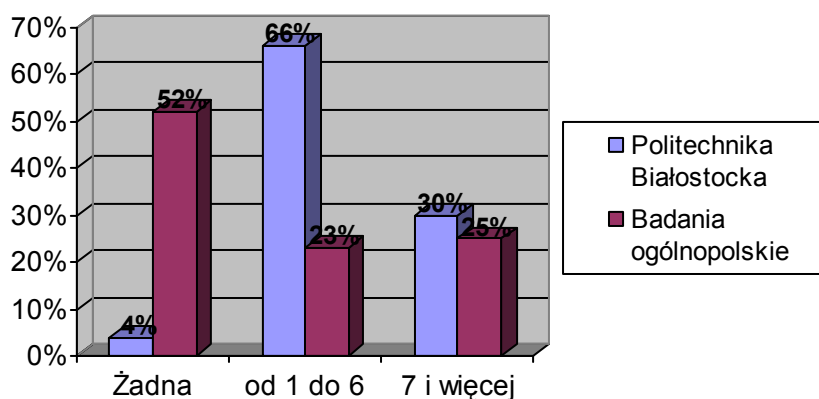
Płeć	mężczyźni	72% (36 osób)
	kobiety	28% (14 osób)
Wiek	24–29 lat	56% (28 osób)
	30–35 lat	44% (22 osoby)
Tytuł naukowy	mgr inż.	70% (35 osób)
	dr inż.	30% (15 osób)

Źródło: opracowanie własne.

⁵ Ta granica wiekowa uwzględniana jest w regulaminach stypendiów ministerialnych dla doktorantów i młodych doktorów jako jedno z kryterium. Zob. *Nowe zasady przyznawania stypendiów* [on-line]. Warszawa: Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego [Dostęp 8.05.2011]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.nauka.gov.pl/finansowanie/finansowanie-nauki/stypendia-dla-mlodych-naukowcow/stypendia-dla-mlodych-naukowcow/artukul/nowe-zasady-przyznawania-stypendiow/>.

Aktywność czytelnicza respondentów

W ankiecie wyraźnie zaznaczono, że tematem badań jest literatura niezwiązana z pracą naukową. Pierwsze pytanie miało rozstrzygnąć, jak intensywna jest pozazawodowa aktywność czytelnicza młodych pracowników naukowych uczelni technicznej. Okazało się, że zdecydowana większość badanych (66%) odpowiedziała, iż zdołała przeczytać od jednej do sześciu książek niezwiązanych z ich pracą bądź działalnością naukową. 30% ankietowanych zadeklarowało wysoką aktywność czytelniczą, czyli przeczytanie więcej niż siedmiu książek w ciągu roku. Jedynie 4% ankietowanych (zaledwie dwie osoby) przyznało się do braku kontaktu z książką w ciągu minionego roku. Pod tym względem pracownicy Politechniki Białostockiej wypadają znacznie lepiej na tle badań ogólnopolskich (odpowiednio: 52%, 23%, 25%)⁶.

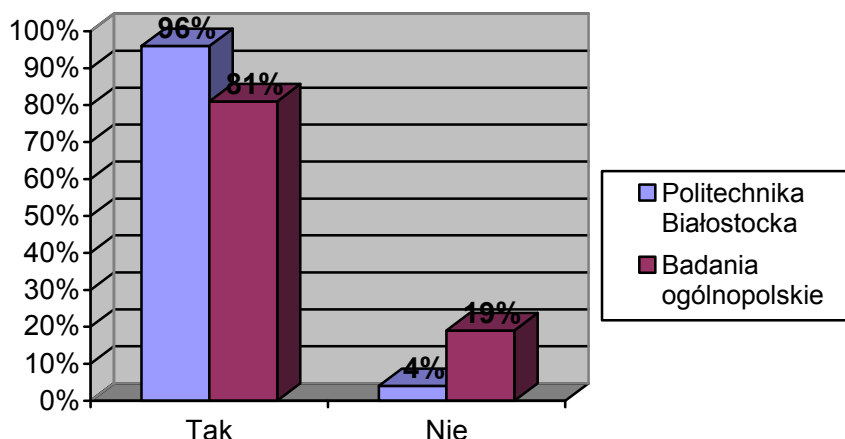

Wykres 1. Liczba przeczytanych książek w ciągu ostatniego roku. Źródło: opracowanie własne.

W pytaniu drugim ankietowani mogli odpowiedzieć, czy w ciągu ostatniego miesiąca przeczytali tekst dłuższy niż trzy strony maszynopisu (np. dłuższy artykuł w gazecie lub na portalu internetowym, krótkie opowiadanie bądź rozdział w książce). Zdecydowana większość, czyli 96% ankietowanych (48 osób), zadeklarowała, że w minionym miesiącu zdołała przeczytać przynajmniej jeden tak długi tekst. Jedynie dwie osoby odpowiedziały przecząco. Dla porównania w badaniach IKiCz 81% ankietowanych z wyższym wykształceniem odpowiedziało twierdząco na to pytanie, 19% — przecząco⁷.

⁶ Z *czytelnictwem nadal źle...*, dz.cyt. [Dostęp 05.05.2011].

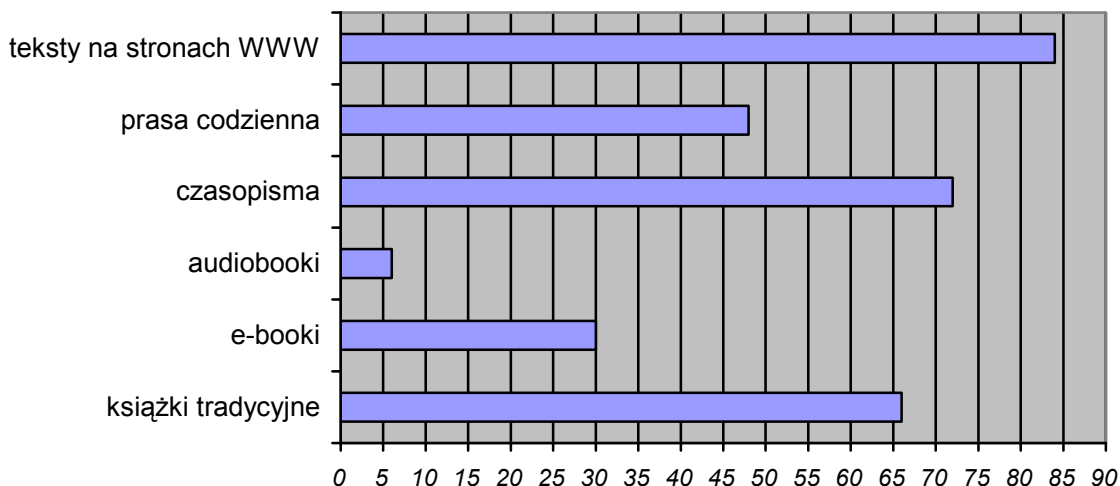
⁷ Z *czytelnictwem nadal źle...*, dz.cyt. [Dostęp 05.05.2011].

Wykres 2. Respondenci, którzy przeczytali tekst dłuższy niż 3 strony maszynopisu w ciągu ostatniego miesiąca. Źródło: opracowanie własne.

Preferencje ankietowanych

Kolejne pytanie dotyczyło najchętniej czytanego typu literatury. Ankietowani najczęściej wybierali przekaz internetowy — pojęcie „teksty na stronach WWW” wskazało aż 84% badanych. Łatwo dostępny przekaz internetowy nie wyparł jednak literatury w tradycyjnej postaci. E-booki czytuje 30% badanych, jeszcze mniej popularne okazały się audiobooki — wskazało je jedynie 6%. Papierowe książki nadal są bardziej popularne według 66% białostockich naukowców. Spora grupa czytuje czasopisma — 72%, a prawie połowa badanych (48%) chętnie sięga po prasę codzienną (Wykr. 3).

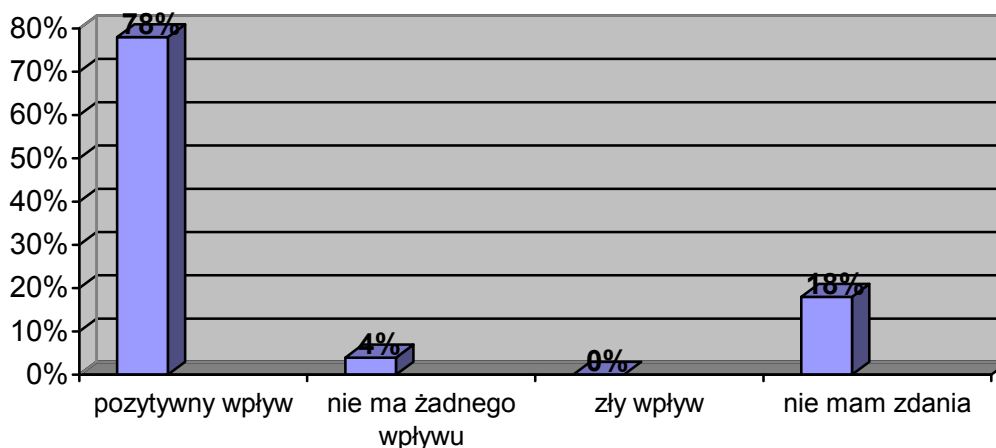
Wykres 3. Preferowany typ literatury. Źródło: opracowanie własne.

W czwartym pytaniu naukowcy wskazywali cele, inne niż zawodowe, dla których sięgają po lekturę w czasie wolnym. Okazało się, że zdecydowana większość z nich — aż 80% ankietowanych — uznaje lekturę za dobrą formę rozrywki i relaksu. Ponad połowa ankietowanych czyta w celach edukacyjnych (54%), a także w celu

poszerzenia swojej wiedzy i kompetencji pozazawodowych (52%). Młodym, zapracowanym naukowcom nie brakuje chęci do czytania.

Czytanie w wolnym czasie a praca naukowa

Jak się okazuje, wielu respondentów docenia korzyści płynące z lektury w czasie wolnym, co zostało dodatkowo potwierdzone przez ich odpowiedzi na następane pytanie, w którym wyrazili swoją opinię na temat wpływu czytania na pracę zawodową. Większość — 78% uznało, że lektura w wolnym czasie ma pozytywny wpływ na ich karierę na uczelni. Jedynie 4% respondentów stwierdziło, że nie widzi żadnych, zarówno pozytywnych, jak i negatywnych zależności między dwoma omawianymi tutaj zagadnieniami. Nikt nie stwierdził, że poświęcanie wolnych chwil na lekturę może jedynie zaszkodzić przebiegowi kariery naukowej, 18% ankietowanych nie ma natomiast żadnego zdania w powyższej kwestii.

Wykres 4. Wpływ czytania na pracę zawodową. Źródło: opracowanie własne.

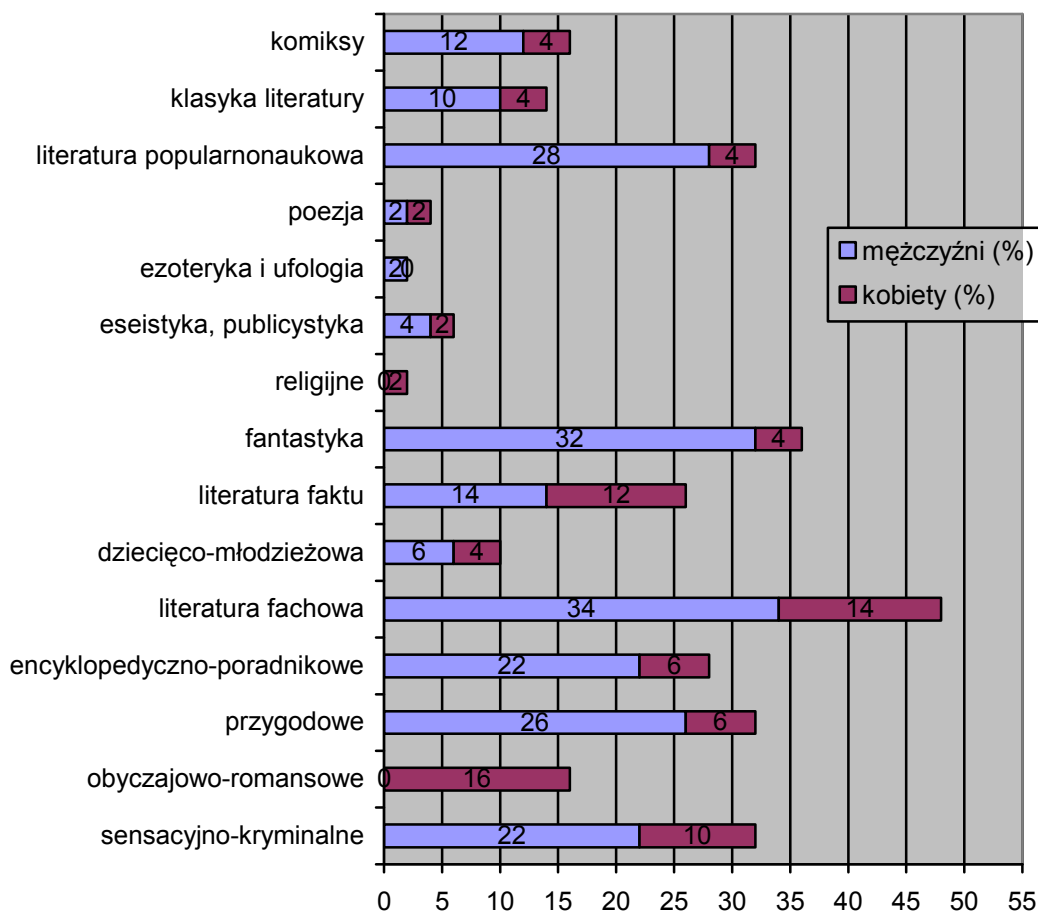
Rodzaje literatury

W dalszej części ankiety naukowcy mieli możliwość wskazania konkretnych rodzajów literatury, a także tytułów książek i czasopism oraz najchętniej przeglądanych witryn internetowych. Respondenci mogli wybrać kilka odpowiedzi. Najchętniej czytany rodzajem literatury, zarówno wśród kobiet, jak i mężczyzn, jest literatura fachowa. Preferuje ją łącznie 48% badanych. Oznacza to, że młodzi naukowcy większość swojego wolnego czasu poświęcają pracy zawodowej, co może wiązać się zarówno z natłokiem pracy, jak i z satysfakcją z wykonywanego zawodu. Drugim najpopularniejszym gatunkiem, w ujęciu wszystkich uzyskanych głosów, jest fantasy — wskazało je 36% ankietowanych. Powieści sensacyjno-kryminalne, przygodowe oraz o charakterze popularnonaukowym uzyskały po 32% głosów. Preferencje lekturowe pracowników i doktorantów różnią się od upodobań czytelniczych wykazanych w badaniach ogólnopolskich. Reprezentatywna grupa Polaków, ankietowana przez IKiCz, najchętniej czytała powieści sensacyjne (22%) i romanse (19%). Fantastyka, tak lubiana przez naukowców z Politechniki Białostockiej, w badaniach przeprowadzonych w całym kraju miała tylko 10% zwolenników. Równie popularne są publikacje encyklopedyczno-poradnikowe (28% głosów). Najmniej zwolenników wśród badanych ma literatura religijna, a także traktująca o ezoteryce

i ufologii (po 2% głosów) oraz poezja (4%). W pytaniu ujęto również komiksy, nie zawsze traktowane na równi z literaturą. Okazuje się, że czyta je 16% badanych naukowców, co tylko potwierdziło zasadność umieszczenia w ankiecie także powieści graficznych.

Literaturę fachową wskazało 48% badanych, w tym 34% mężczyzn i 14% kobiet. Mężczyźni, którzy stanowili zdecydowaną większość ankietowanych, w dalszej kolejności preferują fantasy (32%), literaturę popularnonaukową (28%), powieści przygodowe (26%) oraz książki encyklopedyczno-poradnikowe i sensacyjno-kryminalne (po 22%). Żaden z ankietowanych mężczyzn nie wskazał tekstów obyczajowo-romansowych oraz religijnych. Kobiety preferują literaturę obyczajowo-romansową (16%), książki fachowe (14%), literaturę faktu (12%) oraz w dalszej kolejności powieści sensacyjno-kryminalne (10%).

Preferencje pracowników i doktorantów odnośnie ulubionego rodzaju literatury, z uwzględnieniem kryterium płci, przedstawia wykres 5.

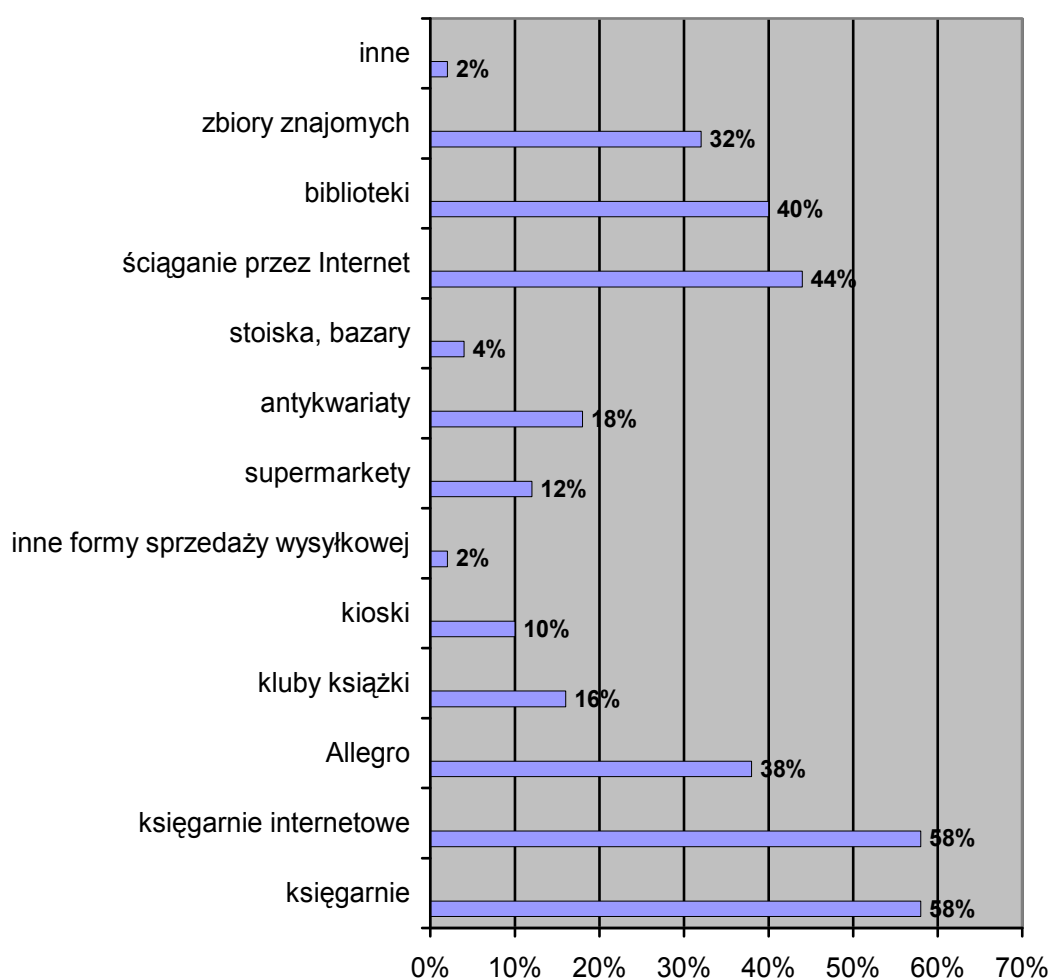
Wykres 5. Preferowane rodzaje literatury z uwzględnieniem kryterium płci. Źródło: opracowanie własne.

Wyniki pozwalają stwierdzić, że pracownicy lubią czytać książki, które traktują o konkretnej dziedzinie wiedzy, dostarczają czytelnikowi faktów i informacji, i które pozwalają poszerzyć wiedzę ogólną. Równie poczytne są też publikacje, które dostarczają rozrywki, działają na wyobraźnię oraz kreatywne myślenie, np. książki

fantasy, przygodowe czy sensacyjno-kryminalne. Stanowi to potwierdzenie odpowiedzi uzyskanych w pytaniu nr 4, w którym badani uznali lekturę za sposób rozrywki i metodę, dzięki której mogą poszerzyć zakres swojej wiedzy.

Źródła pozyskiwania książek

Pytanie siódme miało rozstrzygnąć, z jakich źródeł badani pozyskują książki. Najpopularniejszym sposobem nabywania nowych tytułów jest zakup w księgarniach, zarówno w tych tradycyjnych, jak i internetowych (po 58% głosów). Niewiele mniej, bo 44% badanych, zadeklarowało, że ściąga potrzebne im publikacje przez Internet z pomocą P2P lub z portali typu: peb.pl czy chomikuj.pl. Duży udział w pozyskiwaniu nowych pozycji do czytania mają również biblioteki (40%). Całość odpowiedzi przedstawia wykres 6.

Wykres 6. Źródła nabywania książek. Źródło: opracowanie własne.

Wyniki wskazują na wysoki udział wszelkich księgarni i portali aukcyjnych w procesie zdobywania nowych pozycji. Dowodzi to, że pracownicy naukowcy poprzez różne formy zakupu poszerzają swój prywatny księgozbiór. Wysoki wynik publikacji ściągniętych przez Internet jest dowodem na wciąż rosnące znaczenie elektronicznej formy książki i druku. Nie zawsze oznacza to, że musi się to odbywać w sposób niezgodny z prawem, liczba witryn z tekstami udostępnianymi na licencji Creative Commons ciągle wzrasta, o czym wiedzą gorliwi czytelnicy. Liczba odpowiedzi, które

uzyskały biblioteki, pozwala wierzyć, że nie zostały one zapomniane jako jedno z głównych źródeł dostarczania literatury.

Najpopularniejsze tytuły książek

W kolejnym pytaniu badani mogli wypisać tytuły swoich ulubionych książek. Najczęściej wymienianym tytułem był *Alchemik* Paulo Coehlo, wskazało go 10% respondentów. W ankiecie wskazane zostały również inne tytuły tego autora: *Weronika postanawia umrzeć* oraz *Pielgrzym*. Najwięcej wymienionych tytułów mieści się w granicach gatunku fantasy. I tu można wskazać dwukrotnie wymieniony cykl *Czarna Kompania* autorstwa Glena Cooka, książki autorstwa Andrzeja Sapkowskiego, cykl *Pieśni Lodu i Ognia* George'a R.R. Martina, *Achaję* Andrzeja Ziemiańskiego, trylogię *Znamię Lwa* Francine Rivers, *Amerykańskich Bogów* oraz *Nigdziebądź* Neila Gaimana, a także *Grę Endera* Orsona Scotta Carda.

Z tytułów sensacyjno-kryminalnych respondenci wymienili: *Dzień Szakala* oraz *Akta Odessy* Fredericka Forsytha, *Wandali* i *Śmiercionośną grę* Toma Clancy'ego, książki z serii o Deuterze Jeffa Lindsay'a, a także napisane przez Stephena Kinga *Bezsenność*, *Zielona Miła* i *Wielki Marsz*. Wśród wymienionych tytułów znalazło się również *Milczenie owiec* Thomasa Harrisa. Białostoccy naukowcy lubią czytać rosyjską literaturę klasyczną, wśród wskazanych przez nich tytułów znalazły się: wymienione przez trzech respondentów dzieło Michaiła Bułhakowa *Mistrz i Małgorzata*, *Biesy* Fiodora Dostojewskiego oraz *Piotr Wielki* Lwa Tolstoja. Jednokrotnie wskazano też klasyczne dzieło literatury europejskiej, *Hrabiego Monte Christo* Aleksandra Dumasa.

Oprócz wyżej wskazanych pojawiło się również kilka tytułów reportażowych, biograficznych, poradnikowych lub dotyczącej konkretnej, wąskiej dziedziny wiedzy. Wśród nich znalazły się: *Heban* Ryszarda Kapuścińskiego, *Rio Anaconda* Wojciecha Cejrowskiego, *Jeżdżąc po cytrynach* Chrisa Stewarta, seria: *Sam naprawiam samochód*, książki o zabawach z dzieckiem oraz *Wyprawa na księżyc* Alana Dyera. W grupie książek obyczajowo-romansowych wymieniono *Dumę i uprzedzenie* Jane Austin, *Miłość nad rozlewiskiem* oraz *Dom nad rozlewiskiem* Małgorzaty Kalicińskiej, *Cień wiatru* Carlosa Luisa Zafona oraz *Oskara i Panią Różę* Erica Emmanuela Schmitta.

Powyższy wykaz tytułów książek lubianych przez pracowników stanowi potwierdzenie deklaracji wskazanych w pytaniu szóstym. Najchętniej czytany rodzajami literatury są zatem literatura fachowa, a także fantastyka (wśród mężczyzn) oraz powieści obyczajowo-romansowe (wśród kobiet). Nie mniej popularne są również książki sensacyjno-kryminalne, przygodowe oraz literatura popularnonaukowa.

Najpopularniejsze tytuły czasopism

W kolejnym pytaniu ankietowani, zapytani o ulubione tytuły czasopism, najczęściej wymieniali *Newsweek* oraz *Auto Świat* (po siedem wskazań). Z innych tygodników publicystycznych można wymienić także: *Angorę* (cztery głosy), *Politykę* (trzy głosy),

Uważam rze (dwa głosy), *Wprost* oraz *Przekrój*. Wskazano także dzienniki: *Gazetę Wyborczą*, *Kurier Poranny* oraz *Gazetę Współczesną*.

Największą grupę tytułów podanych przez ankietowanych można określić jako czasopisma specjalistyczne, a wśród nich: *Forbes*, *Chip*, *Komputer Świat*, *PC World*, *Inżynieria i Budownictwo*, *Praktyczny Elektronik*, *Elektroinfo*, *Wiadomości Elektrotechniczne* oraz *Marketing & More*. Obok nich znajdują się także czasopisma hobbystyczne: *Murator*, *Ładny Ogród*, *Motor*, *Geo*, *CD Action* oraz *Nowa Fantastyka*. Wśród tytułów z kręgu prasy kobiecej pojawiały się: *Viva*, *Gala*, *Sukces*, *Claudia*, *Oliwia* oraz *Wysokie Obcasy*. Szeroka rozpiętość tematyczna wskazanych czasopism świadczy o tym, że pracownicy oprócz czytania periodyków specjalistycznych czy związanych z pracą naukową znajdują także czas na lekturę artykułów o charakterze publicystycznym, poradnikowym czy typowo rozrywkowym.

Najpopularniejsze witryny internetowe

Spośród witryn internetowych najpopularniejsze są strony o charakterze ogólnym i informacyjnym. Wirtualna Polska (www.wp.pl) otrzymała aż 36% głosów, niewiele mniej — 30% — platforma Onet.pl (www.onet.pl). 20% badanych wskazało także portal Gazeta.pl (www.gazeta.pl). Naukowcy wskazali również (10%) Interię.pl (www.interia.pl), stronę dziennika *Fakt* (www.fakt.pl), *Super Express* (www.se.pl), *Newsweek* (www.newsweek.pl), *New York Times* (www.newyorktimes.com) oraz dziennik *Rzeczpospolita* (www.rp.pl). Wymieniono również strony internetowe lokalnych tytułów. W tej grupie najpopularniejszy jest portal lokalnego *Kuriera Porannego* (www.poranny.pl, 14%) oraz *Gazety Współczesnej* (www.wspolczesna.pl, 6%).

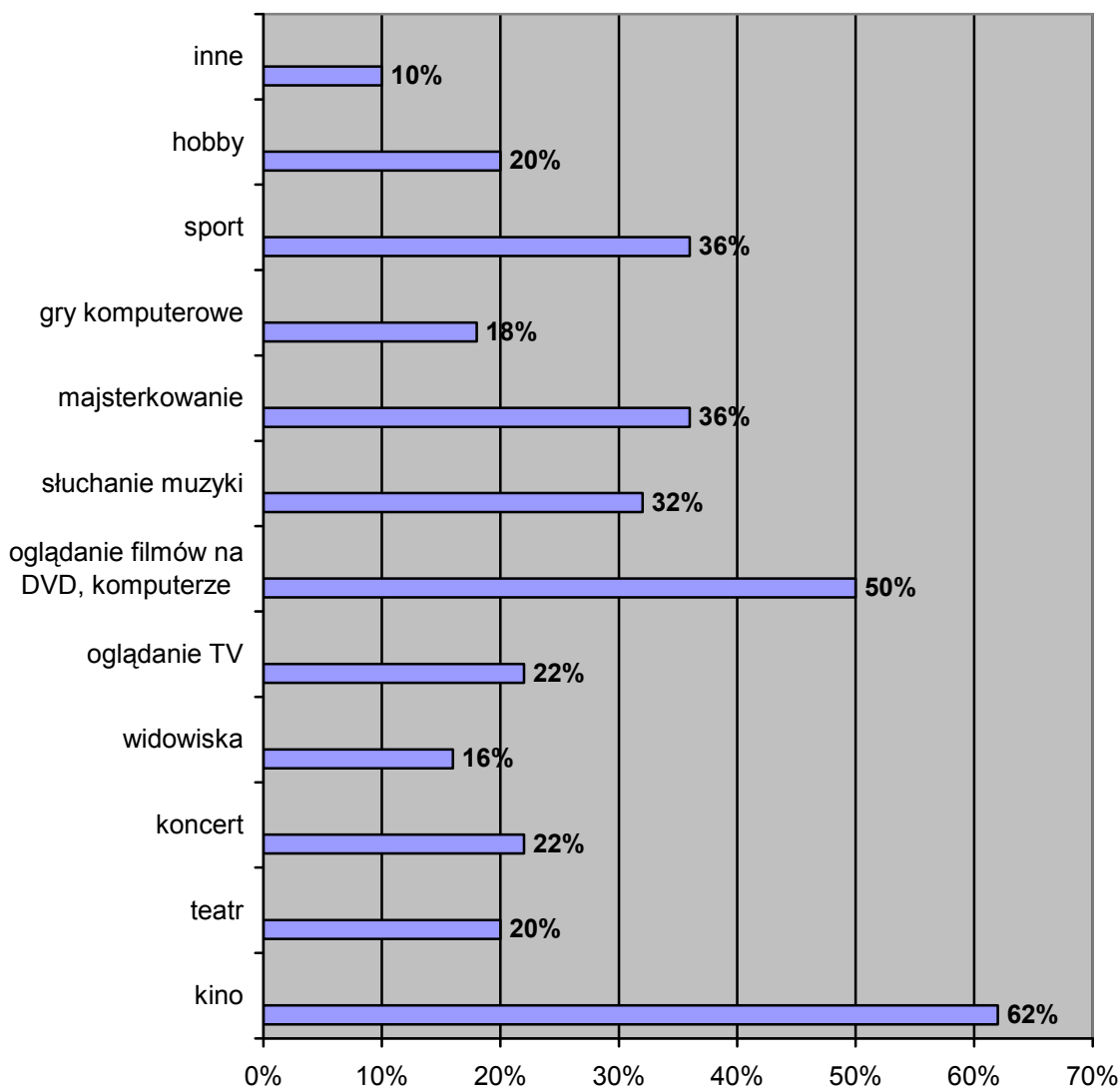
14% respondentów wskazało stronę Demotywatory.pl (demotywatory.pl). Serwis ten ma charakter typowo rozrywkowy, prezentujący obszerny zbiór demotywatorów, czyli obrazków z demotyującymi lub motywującymi podpisami, które mogą zgłaszać użytkownicy. Strona schematycznie przypisywana jest gustom ludzi młodych (licealistów i studentów), nie należy jednak zapominać, że ankieta skierowana została właśnie do osób młodych. Z serwisów o tematyce rozrywkowej wymieniono również: YouTube (www.youtube.com), Zjadamy Reklamy (zjadamyreklamy.blox.pl), Joe Monster.org (www.joemonster.org), Bash.org.pl (serwis publikujący zabawne cytaty z rozmów, przeprowadzanych za pośrednictwem komunikatorów internetowych, adres: www.bash.org.pl), Mistrzowie.org (strona zawierająca najciekawsze riposty z komentarzy z polskich serwisów internetowych, adres: www.mistrzowie.org.pl). Wymieniono również strony plotkarskie: Pudelek (www.pudelek.pl) i Plotek.pl (www.plotek.pl).

Z portali tematycznych i hobbystycznych wskazano serwisy ekonomiczne Money.pl (www.money.pl) oraz Bankier.pl (www.bankier.pl), motoryzacyjne, takie, jak OtoMoto.pl (www.otomoto.pl) oraz AutoCentrum.pl (www.autocentrum.pl). Wymieniono również serwis dotyczący piłki nożnej, 90minut.pl (www.90minut.pl) oraz portal Polskiego Towarzystwa Miłośników Astronomii, *Astronomia.pl* (www.astronomia.pl).

Formy spędzania czasu wolnego

W ostatnim pytaniu ankietowani mogli wskazać swoje, poza czytaniem, ulubione formy spędzania czasu wolnego. Większość badanych wybrała oglądanie produkcji filmowych, zarówno w kinie (62%), jak i na DVD lub prywatnym komputerze (50%).

Naukowcy preferują również aktywny odpoczynek — uprawianie sportu wybrało 36% respondentów. Tyle samo badanych wybrało majsterkowanie jako swoje ulubione zajęcie. Co trzeci ankietowany (32%) w wolnym czasie oddaje się słuchaniu muzyki. Ponadto młodzi pracownicy naukowci i doktoranci mają wiele pomysłów na spędzenie wolnego czasu, udzielają się w życiu kulturalnym miasta — poza kinem odwiedzają również teatry (20%), chodzą na koncerty (22%) i różnego rodzaju widowiska, najczęściej kabaretowe (16%). Popularne są również gry komputerowe (18%). Niektórzy z nich oddają się innym hobby (20%), a także innym zajęciom (10%) niekwalifikującym się w wyżej wymienionej grupie zajęć. Wybory ankietowanych w pytaniu dotyczącym zajęć w czasie wolnym ilustruje wykres 7.

Wykres 7. Odpowiedzi na pytanie o formy spędzania czasu wolnego

Źródło: opracowanie własne.

Autorki postanowiły oddzielić oglądanie filmów w zaciszu domowym od oglądania telewizji, ponieważ to drugie zajęcie może mieć często charakter przypadkowy, zależny od ramówki danej stacji telewizyjnej, a nie gustu odbiorcy. Warto zwrócić uwagę na fakt, że swój wolny czas przed telewizorem spędza co piąty ankietowany (22% wskazań). Popularność telewizji jako medium wypada znacznie słabiej na tle dużego odsetka osób korzystających z nowszego medium — Internetu, ale również wobec starszych środków przekazu — książek i prasy.

Podsumowanie

Biorąc pod uwagę całość wyników uzyskanych w ankiecie, można wysunąć pozytywne i dobrze rokujące wnioski. Młodzi pracownicy naukowcy, mimo niewątpliwie dużego zaangażowania w rozwój kariery naukowej, chcą i potrafią znaleźć czas na lekturę książek, czasopism oraz na udział w życiu kulturalnym.

Ankieta wskazała ogromną rolę przekazu internetowego jako głównego medium przekazywania treści. Wyniki pokazują znaczącą rolę tekstów multimedialnych i internetowych we współczesnym czytelnictwie. Przekazy WWW są łatwo dostępne, bezpłatne i nie wymagają większych starań podczas ich zdobywania. Pozytywnym zjawiskiem jest jednak ciągle i duże zaufanie do tradycyjnych form druku, takich jak książki i czasopisma, które wciąż mają duży udział w procesie czytania. Najpopularniejszą formą ich nabywania jest zakup, zarówno w sposób tradycyjny, jak i przez Internet. Biblioteki mają również w tym swoją rolę i były również wielokrotnie wskazywane przez respondentów, którzy doceniają istnienie tychże instytucji.

Respondenci doceniają fakt, że czytanie w czasie wolnym poszerza ich wiedzę, a także jest wspaniałą formą rozrywki i relaksu. Pozytywne zjawisko prezentuje również podejście do lektury jako formy wspomagającej rozwój ich kariery i pracy naukowej. Procent osób nieczytających żadnych lektur pozazawodowych w ogóle jest niewielki. Należy mieć zatem nadzieję, że korzystny nawyk czytania w wolnym czasie, dominujący wśród większości pracowników i doktorantów z Politechniki Białostockiej, będzie się udzielał całemu środowisku naukowemu, skupionemu wokół tej uczelni.

Bibliografia

- [1] *Z czytelnictwem nadal źle* [on-line]. Warszawa: Biblioteka Narodowa [Dostęp 21.04.2011]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.bn.org.pl/aktualnosci/230-z-czytelnictwem-nadal-zle---raport-z-badan-biblioteki-narodowej.html>.
- [2] STRAUS, G., WOLFF, K., WIERNY S. *Czytanie, kupowanie, surfowanie. Społeczny zasięg książki w 2006 roku*. Warszawa: Biblioteka Narodowa 2008. ISBN 978-83-7009-617-5.
- [3] *Nowe zasady przyznawania stypendiów* [on-line] Warszawa: Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego [Dostęp 8.05.2011]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.nauka.gov.pl/finansowanie/finansowanie-nauki/stypendia-dla-mlodych-naukowcow/stypendia-dla-mlodych-naukowcow/artkul/nowe-zasady-przyznawania-stypendiow/>.

Brzozowska-Szczecina, E., Radziszewska, J. U progu kariery... co czytają młodzi naukowcy? Badania ankietowe na Politechnice Białostockiej. W: *Biuletyn EBIB* [online] 2011, nr 5 (123), *Innowacje w bibliotekach publicznych* [Dostęp: 15.07.2011] Dostępny w World Wide Web: http://www.nowyebib.info/images/stories/numery/123/123_brzozowska.pdf. ISSN 1507-7187.